

T.C.
DANI TAY
ONÜÇÜNCÜ DA RE
Esas No:2016/4022
Karar No:2022/1197

TEMY Z EDEN (DAVACI) : Turhan ÖZTÜRK
VEK L : Av. Murat BAYRAKTAR
Hacıhalil Mah., Alırıza Efendi Cad., No:37/6 Ya ız Apt.
Gebze/KOCAEL

KAR I TARAF (DAVALI) : Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mah., 1597. Cad., No:9
Bilkent-Çankaya/ANKARA [35495-15945-49388] UETS
VEK L : Av. Halil brahim ALPEREN - Aynı adreste

STEM N KONUSU : Ankara 2. dare Mahkemesi'nin 02/12/2015 tarih ve E:2014/877, K:2015/1910 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜREC :

Dava konusu istem: Shell & Turcas Petrolcülük A. . (SHELL) ile Senos Petrol Ürünleri Pazarlama Tic. Ltd. ti'nin (Senos) yapımı oldu u dikey anla ma ve çe itli uygulamalarla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu ihlâl etti i iddiasıyla haklarında soru turma açılması talebiyle davacı tarafından yapılan ba vuru sonucunda soru turma açılmaması yolunda alınan 19/02/2014 tarih ve 14-07/130-57 sayılı Rekabet Kurulu (Kurul) kararının iptali istenilmi tir.

Ik Derece Mahkemesi kararının özeti: Ankara 2. dare Mahkemesi'nce verilen kararda; davacı tarafından SHELL ile Senos'un 4054 sayılı Kanunu ihlâl etti i ileri sürülmekte ise de Dikey Anla malara li kin Grup Muafiyeti Tebli i'nin (Tebli) 5. maddesinde malik ile i letici arasında herhangi bir hukuki veya iktisadi ba lantının bulunmaması durumunda da itıcının 4054 Kanun'un 4. maddesinden muaf oldu unu düzenledi i, davacı ile da itıcı SHELL arasında bir intifa sözleşmesi yapıldı ı ve bu sözleşmenin tapuya erh edildi i, sonrasında ise SHELL ile i letici Senos arasında bayilik sözleşmesi akdedildi inin görüldü ü, ta ınmaz maliki olan davacı ile istasyonun i leticisi olan Senos arasında ba lantı bulunmadı ı anla ıldı ından, söz konusu dikey ili kinin Tebli i'nin 5. maddesinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında oldu u göz önüne alındı ında, soru turma açılmamasına ili kin dava konusu i lemde hukuka aykırılık bulunmadı ı sonucuna varılmı tir.

Belirtilen gerekçelerle dava konusu i lem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmi tir.

TEMY Z EDEN N DD ALARI : Davacı tarafından, uyu mazlı a konu ta ınmazın SHELL'in garantisi ile Senos'a kiralandı ı, SHELL ile Senos arasındaki dikey anla manın Tebli i'de öngörülen istisnadan yararlanmadı ı, bu konuda daha önce alınan Kurul kararı bulundu u, haklarında ikâyet ba vurusunda bulunulan te ebbüslerle ilgili soru turma açılması gerekti i, dava konusu Kurul kararının hukuka aykırı oldu u ileri sürülmektedir.

T.C.
DANI TAY
ONÜÇÜNCÜ DA RE
Esas No:2016/4022
Karar No:2022/1197

KAR I TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından, dava konusu Kurul kararının hukuka uygun oldu u belirtilerek istemin reddi gerekti i savunulmu tur.

DANI TAY TETKİK HÂKİM AHMET ASYA'NIN DÜ ÜNCES : Temyiz isteminin reddi ile Mahkeme kararının gerekçeli olarak onanması gerekti i dü ünülmektedir.

TÜRK M LLET ADINA

Karar veren Danı tay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gere i görü üldü:

NCELEME VE GEREKÇE :

MADD OLAY :

Dava konusu uyu mazlı a konu akaryakıt istasyonunun bulundu u ta ınmazın maliki olan davacı tarafından 08/04/2008 tarihinde SHELL lehine 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edilmi ve Turhan Öztürk-Öztürk Petrol ve n aat ile SHELL arasında 14/05/2008 tarihli Bayilik Sözleşmesi ve bu sözleşmenin eki olmak üzere " stasyon Bayili inde Uygulanacak Kurallar Hakkında Protokol" imzalanmı , ardından 17/06/2008 tarihinde Öztürk Petrol ve n aat haklarını Senos'a devretmi , 19/06/2008 tarihinde Senos ile davacı arasında 10 yıllı ına kira sözleşmesi imzalanmı , bunun üzerine SHELL ile Senos arasında 30/06/2008 tarihli i leticilik sözleşmesi imzalanarak, davacı ile SHELL arasındaki i leticilik ili kisi de bu devir sonrasında feshedilmi tir.

SHELL'in 2010 yılında akaryakıt bayilik faaliyeti gösteren irketlerle arasındaki Bayilik ve intifa/Kira Sözleşmelerine menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebiyle yapmı oldu u ba vuru üzerine 21/10/2010 tarih ve 10-66/1400-521 sayılı Kurul kararıyla "SHELL ile Senos arasında 30/06/2008 tarihli i leticilik sözleşmesi ve onunla ba lantılı 08/04/2008 tarihli intifa hakkından olu an dikey anla manın malikle i letici arasındaki hukuki ve iktisadi ba lantının tesis edildi i 19/06/2008 tarihinden itibaren 5 yıl süreyle Tebli ile tanınan grup muafiyetinden yararlanaca l" yönünde tespitlerde bulunulmu tur.

Anılan Kurul kararı üzerine taraflar arasındaki dikey ili ki 08/04/2013 tarihi itibarıyla sona ermi , bu tarih itibarıyla SHELL ile Senos arasındaki bayilik sözleşmesi de sona ererek, SHELL tarafından 26/04/2013 tarihinde davacıya intifa hakkını tapudan terkin etmesi için vekâletname verilmi tir.

Akabinde Senos'un ta ınmaz maliki olan davacı ile imzalamı oldu u 19/06/2008 ba langıç tarihli ve 10 yıl süreli kira hakkına dayanılarak SHELL ile Senos arasında 19/07/2013 tarihinde yeni bir be yıl süreli bayilik sözleşmesi imzalanmı tır.

Davacı tarafından, 12/11/2013 tarihinde Rekabet Kurumu'na yapılan ba vuruda özetle, "Kurul'un almı oldu u karara ra men SHELL ve Senos'un ba vuru konusu akaryakıt

T.C.
DANI TAY
ONÜÇÜNCÜ DA RE
Esas No:2016/4022
Karar No:2022/1197

istasyonunu 19/06/2013 tarihinden sonra da i letmeye devam etti i, bu durumun 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 Dikey Anla malara li kin Grup Muafiyeti Tebli i'ne aykırılık te kil etti i ifade edilerek, bu te ebbüsler hakkında gerekli i lemlerin yapılması" talep edilmi tir.

Dava konusu Kurul kararıyla özetle; "21/10/2010 tarih, 10-66/1400-521 sayılı Kurul kararına konu dikey ili kinin anılan karara uygun olarak SHELL tarafından sona erdirildi ine, SHELL ile Senos arasında 19/07/2013 tarihli bayilik sözleşmesi ile yeniden kurulan dikey ili kinin 2002/2 sayılı Tebli kapsamında 19/07/2018 tarihine kadar grup muafiyetinden yararlanma olana ının bulundu una, ikayetin reddi ile soru turma açılmamasına" karar verilmesi üzerine bakılan dava açılmış tır.

LG L MEVZUAT:

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, bir mal veya hizmet piyasasında do rudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını ta ıyan veya bu etkiyi do uran yahut do urabilecek nitelikte olan te ebbüsler arası anla malar, uyumlu eylemler ve te ebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri yasaklanmı tır.

Dava konusu i lemin tesis edildi i tarihte yürürlükte bulunan 4054 sayılı Kanunun "Muafiyet" ba lıklı 5. maddesinin birinci fıkrasında, a) Malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni geli me ve iyile melerin ya da ekonomik veya teknik geli menin sa lanması, b) Tüketicinin bundan yarar sa laması, c) İgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması, d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olanlardan fazla sınırlandırılmaması artlarının tamamının gerçekleştirilmesi durumunda, te ebbüsler arası anla ma, uyumlu eylem ve te ebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebilece i, ikinci fıkrasında, muafiyetin belirli bir süre için verilebilece i gibi, muafiyet verilmesinin belirli artların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine ba lanabilece i, muafiyet kararlarının, anla manın ya da uyumlu eylemin yapıldı ı veya te ebbüs birli i kararının alındı ı yahut bir ko ula ba lanmı ise, bu ko ulun yerine getirildi i tarihten itibaren geçerli oldu u, üçüncü fıkrasında ise Kurul'un, artların gerçekleştirilmesi hâlinde, belirli konulardaki anla ma türlerine, grup olarak muafiyet tanınmasını sa layan ve bunların artlarını gösteren tebli ler çıkarabilece i kurala ba lanmı tır.

Dava konusu i lemin tesis edildi i tarihte yürürlükte bulunan 2002/2 sayılı Dikey Anla malara li kin Grup Muafiyeti Tebli i'nin (Tebli) 2. maddesinde, üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla te ebbüs arasında belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anla malar dikey anla ma olarak tanımlanmı , 5. maddesinin (a) bendinde ise, Tebli ile tanınan muafiyetin anla malarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi be yılı a an rekabet etmeme yükümlülü üne uygulanmayaca ı kurala ba lanmı tır. Bu dikey anla malar ile bayiye 5 yıldan uzun süreli rekabet yasa ı getirilmesi, söz konusu dikey ili kiye grup muafiyeti kapsamı dı na

T.C.
DANI TAY
ONÜÇÜNCÜ DA RE
Esas No:2016/4022
Karar No:2022/1197

çıkarmaktadır. Bunun yanında 2002/2 sayılı Tebli 'in 5. maddesinde, anla malardaki rekabet etmeme yükümlülüklerine veya bu yükümlülü ün anla manın asli bir parçası oldu u hâllerde anla manın tamamına yönelik olarak getirilen be yıllık grup muafiyeti sınırına ili kin olarak bir istisna düzenlenmi tir. Söz konusu düzenleme, *“Alıcının anla maya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanaca ı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile ba lantısı olmayan üçüncü ki ilerden sa lanan bir üst hakkı çerçevesinde sa layıcıya ait ise yahut alıcı bu faaliyetini sa layıcının alıcı ile ba lantısı olmayan üçüncü ki ilerden elde etti i bir aynı veya ahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdüreceyse, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülü ü, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldı ı süreye ba lanabilir; u kadar ki, rekabet etmeme yükümlülü ü, bu sürenin be yılı a an kısmı bakımından, sadece alıcının söz konusu tesiste yürütece i faaliyetini kapsar.”* eklindedir.

2002/2 sayılı Tebli 'in açıklanmasına ili kin Kılavuz'un ilgili paragrafında ise, Tebli 'in 5. maddesinde dikey anla malardaki rekabet etmeme yükümlülüklerine yönelik olarak düzenlenen istisna hükmüne ili kin, *“Tebli 'in 5 inci maddesi ile getirilen bu istisna, **“öncelikle ve özellikle”** ili kinin ba langıcından itibaren üçüncü ahıslardan aynı ya da ahsi haklar kapsamında ta ınmazın kullanma ve/veya yararlanma hakkının alınması ve bunu müteakiben tesisin bizzat sa layıcı tarafından i letilmesi ya da kullanma/yararlanma hakkı veren ile hiçbir ba lantısı olmayan ahıslarla bayilik ili kisinin kurulması ile sınırlıdır. Muafiyet kapsamındaki be yıllık süre dolmadan; faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anla manın taraflarında de i iklik ortaya çıkması halinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzaması söz konusu de ildir.”* ekinde açıklama yer almaktadır.

HUKUK DE ERLEND RME:

Temyize konu dare Mahkemesi kararında, *“ta ınmaz maliki olan davacı ile istasyonun i leticisi olan Senos arasında ba lantı bulunmadı ı anla ıldı ından, söz konusu dikey ili kinin Tebli 'in 5. maddesinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında oldu u”* tespitine yer verildi inden, öncelikle, taraflar arasındaki uyu mazlı a konu dikey ili kinin Tebli 'in 5. maddesinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında olup olmadı ının incelenmesi gerekmektedir.

Aktarılan düzenlemelere göre, bahse konu istisnadan yararlanma, öncelikle iki arttan birinin varlı ına ba lıdır. Buna göre alıcı (bayi) anla maya dayalı faaliyetini; ya do rudan veya alıcıyla hiçbir ba lantısı olmayan üçüncü ki ilerden sa lanan bir üst hakkı çerçevesinde sa layıcıya (da ıtıcıya) ait tesis (akaryakıt istasyonu) üzerinde; ya da bizzat sa layıcı tarafından alıcıyla hiçbir ba lantısı olmayan üçüncü ki ilerden elde edilen bir aynı veya ahsi kullanım hakkına konu bir tesiste sürdürmelidir.

Bunun yanı sıra Kılavuzun açık hükümleri çerçevesinde, taraflar arasındaki dikey ili kinin istisna hükmünden yararlanabilmesi için, söz konusu ili kinin en ba tan itibaren belirtilen artlara uygun olarak kurulması gerekmektedir. Nitekim Kılavuz'un 39. paragrafında,

T.C.

DANI TAY
ONÜÇÜNCÜ DA RE
Esas No:2016/4022
Karar No:2022/1197

Tebli 'in 5. maddesinde dikey anla malardaki rekabet etmeme yükümlülüklerine yönelik olarak düzenlenen istisna hükmünün öncelikle ve özellikle ili kinin ba langıcından itibaren sa lanması gerekti i, muafiyet kapsamındaki be yıllık süre dolmadan, faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma ve benzeri yollarla dikey anla manın taraflarında de i iklik ortaya çıkması hâlinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzamasının söz konusu olmayaca ı belirtilmi tir. Bu bakımdan, Tebli 'in 5. maddesi ile getirilen bu istisna, dikey ili kinin ba langıcından itibaren üçüncü ahıslardan aynî ya da ahsî haklar kapsamında ta ınmazın kullanma ve/veya yararlanma hakkının alınması ve bunu müteakiben tesisin bizzat sa layıcı tarafından i letilmesi ya da kullanma/yararlanma hakkı veren ile hiçbir ba lantısı olmayan ahıslarla bayilik ili kisinin kurulması ile sınırlıdır.

Davacı tarafından SHELL lehine 08/04/2008 tarihinde intifa hakkının tesisinin ardından 19/06/2008 tarihinde Senos ile davacı arasında kira sözleşmesi akdedildi i, bunun ardından 30/06/2008 tarihinde SHELL ile Senos arasında i leticilik sözleşmesi imzalandı ı, buna göre Senos ile davacı arasındaki kira sözleşmesi nedeniyle aralarında hukukî ve iktisadî bir ba lantı bulundu u, bu durumda Senos'un SHELL ile aralarındaki dikey anla manın en ba tan itibaren 2002/2 sayılı Tebli 'e uygun olarak kuruldu undan söz edilemeyece inden, temyize konu dare Mahkemesi kararında yer verilen "dikey ili kinin Tebli 'in 5. maddesinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında oldu u" yönündeki tespitinin yerinde olmadığı anla ılmaktadır.

Bununla birlikte; 21/10/2010 tarih ve 10-66/1400-521 sayılı Kurul kararında da ifade edildi i üzere, SHELL ile Senos arasındaki dikey ili kinin davacı ile Senos arasındaki hukukî ve iktisadî ba lantının tesis edildi i 19/06/2008 tarihinden itibaren 5 yıl süreyle Tebli ile tanınan grup muafiyetinden yararlandı ı, SHELL tarafından anılan Kurul kararına uygun olarak, 08/04/2008 tarihinde edinilen intifa hakkının tapudan terkinini için davacıya 26/04/2013 tarihinde vekâletname verildi i, buna göre SHELL ile Senos arasında aynı ta ınmaz üzerinde 19/07/2013 tarihinden itibaren bayilik sözleşmesi ile yenilenen dikey ili kinin Senos ile davacı arasındaki kira sözleşmesine dayanılarak kuruldu u, bu itibarla, davacının ikâyet ba vurusundaki iddialarının sadece Senos ile aralarındaki kira sözleşmesinden kaynaklandı ı, ayrıca gelinen a amada davacı tarafından SHELL lehine tesis edilmi tapuda kayıtlı bir intifa ya da kira hakkının bulunmadı ı anla ılmaktadır.

Bu durumda; SHELL ile Senos arasında kurulan bayilik sözleşmesinin imzalanması öncesinde ta ınmaz üzerinde SHELL lehine mevcut bulunan intifa hakkının terkin edildi i ve SHELL ile Senos arasındaki önceki dikey ili kiyeye ait bayilik sözleşmesinin sona erdirilerek tarafların yeniden anla tı ı, tapuya erh edilmeyen ve SHELL'e intifa hakkının verilmi olmasına ra men Senos ile davacı arasında akdedilen kira sözleşmesi ili kin uyu mazlı ın 4054 sayılı Kanun çerçevesinde incelenmesine imkân bulunmadı ı anla ıldı ından, SHELL ile Senos arasındaki dikey ili kinin 2002/2 sayılı Tebli kapsamında grup muafiyetinden yararlanma imkânı bulundu undan, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca ikâyetin

T.C.
DANI TAY
ONÜÇÜNCÜ DA RE
Esas No:2016/4022
Karar No:2022/1197

reddi ile soru turma açılmaması yolundaki dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadı ı sonucuna varılmı tır.

Bu itibarla, dava konusu i lemde hukuka aykırılık, davanın reddi yolundaki temyize konu dare Mahkemesi kararında sonucu itibarıyla hukukî isabetsizlik bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin reddine,
2. Davanın reddi yolundaki Ankara 2. dare Mahkemesi'nin 02/12/2015 tarih ve E:2014/877, K:2015/1910 sayılı temyize konu kararında, 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadı ından anılan Mahkeme kararının yukarıda belirtilen **GEREKÇEYLE ONANMASINA**,
3. Temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına,
4. Posta giderleri avansından artan tutarın davacıya iadesine,
5. Dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine,
6. 2577 sayılı Kanun'un Geçici 8. maddesi uyarınca, bu kararın tebli tarihini izleyen 15 (on be) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 23/03/2022 tarihinde oybirli iyle karar verildi.

Ba kan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	Süleyman Hilmi	Doç. Dr. Gürsel	Iker	Fatih Mehmet
ÖZGÜR	AYDIN	ÖZKAN	SERT	ALKI